

Namn: .....

Personnummer: ..... Program och årskurs: .....

Tentamen del 1
Numeriska metoder SF1514/18/19
8.00-11.00 27/10 2017

De sju uppgifterna på del 1 kan maximalt ge 19 poäng. Gränsen för betyg E är 11 poäng.

Inga hjälpmmedel är tillåtna (ej heller miniräknare).
Skriv svaren på detta papper.

1. (3p) Ett steg med Eulers metod applicerat på begynnelsevärdesproblem

$$y''(x) - 3 \sin(y'(x)) + \cos(y(x)) = 3, \quad y(0) = \pi, \quad y'(0) = 0,$$

ger $y'(0.1)$ det approximativa värdet

☐ 0.1	☐ $\pi + 0.1$
☐ 0.2	☐ $\pi + 0.2$
☐ 0.3	☐ $\pi + 0.3$
☐ 0.4	☐ $\pi + 0.4$

2. (3p) Ett andragradspolynom $y = f(x)$ passerar de tre datapunkterna

x	-1	1	2
y	6	0	3

Vad är polynomets värde i $x = 0.5$?

☐ -0.5	☐ 0.5
☐ -0.25	☐ 0.75
☐ 0	☐ 1
☐ 0.25	☐ 1.25

3. (2p) Minstakvadratlösningen $\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$ till det överbestämda ekvationssystemet $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$
där

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{b} = \begin{bmatrix} 5 \\ 5 \\ 2 \end{bmatrix}$$

har x_1 lika med

1

1/2

-1

-1/2

2

0

-2

4. (3p) En iteration med Newtons metod för att lösa $\mathbf{F}(x, y) = \mathbf{0}$, där

$$\mathbf{F}(x, y) = \begin{pmatrix} (y-1)\cos(x) - 1/2 \\ 2xy - 1 \end{pmatrix}$$

och startvärdet $(x, y) = (0, 1)$ ger (x, y) lika med

$(-1/2, 1/2)$

$(1, 1)$

$(-1/4, 1/4)$

$(1/4, 1/4)$

$(1/2, 1/2)$

$(0, 1)$

$(-1, 1)$

$(1/2, 3/2)$

5. (2p) En vektor $x \in \mathbb{R}^3$ har norm $\|x\|_\infty = 3$. Om

$$A = \begin{pmatrix} -3 & 2 & 7 \\ 4 & -5 & -6 \\ 3 & 4 & 5 \end{pmatrix}$$

hur stort kan då $\|Ax\|_\infty$ maximalt vara?

3

18

9

25

12

45

15

6. (3p) Med hjälp av tabellen

t	1.1	1.2	1.3	1.4
f(t)	3.0042	3.3201	3.6693	4.0552

kan derivatan $f'(1.2)$ approximeras. Välj det alternativ nedan som ger bäst approximation.

0.21

5.6

0.45

7.1

1.3

10.4

3.3

7. (3p) Man önskar interpolera tio punkter med koordinater $(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_{10}, y_{10})$ och konstant parvis avstånd i x , dvs. $x_{n+1} - x_n = h$, för en parameter h och alla $1 \leq n \leq 9$. Man kan förvänta sig problem om man önskar göra detta med ett polynom av grad nio. Varför?

- Det går inte att hitta ett polynom av grad nio som anpassar till alla punkterna.
- Det interpolerande polynomet får stora svängningar mot kanterna av intervallet $x_1 \leq x \leq x_{10}$.
- Newtons ansats för interpolation fungerar bara för polynom upp till ordning tre.
- Anpassningen leder till att man behöver lösa ett överbestämt ekvationssystem.